

CAMERA OBSCURA

VOLOSHYN GALLERY | 14.04.2023 - 21.05.2023

Voloshyn Gallery відновлює роботу в Києві та представляє групову виставку «Камера Обскура». Учасники виставки: Кразіміра Бутцева, Відкрита Група, Нікіта Кадан, Брілант Мілазімі, Міла Паніч, Влада Ралко, Євген Самборський та Леся Хоменко. Ця виставка – спроба показати світло у темі, яка охопила Україну, крізь призму авторського висловлювання художників та художниць, що апелюють до феномену фотографії та наголошують на її важливості в контексті війни.

Камера обскура – це прототип фотографічного апарату, що являє собою світлонепроникний ящик з отвором в одній зі стінок і екраном на протилежній стіні. Промені світла, проходячи крізь малий отвір, створюють перевернуте зображення на екрані. Саме з камери-обскура почалася історія фотографії, коли через маленький отвір на папір проєктували зображення предмета.

У рамках цієї виставки приміщення Voloshyn Gallery метафорично перетворюється на чорну камеру, а висловлювання митців - є променями світла, що у діалозі між собою створюють нелінійний зв'язок між інтуїтивним та дослідницьким й породжують асоціації, що виходять далеко за видиму лінію перспективи.

Виставка підкреслює особисті страхи кожного із нас під час війни та розглядає почуття людяності та гідності на стику з постійним екзистенційним конфліктом між особистою потребою в захисті та безпеці, прагненням свободи та незалежності. “Камера обскура” пропонує зануритися у темряву, десь між «теперішнім» і «майбутнім», одночасно вимушеним і прихованим, тілесним і чуттєвим, приватним та політичним, де поєднуються реальне життя і процес концептуального осмислення.

Експозиція починається з масштабної фотороботи **Нікіти Кадана** під назвою «*Перехід*» (створено за участю Антона Саєнка). Тотальне зображення перекритого підземного переходу на одній зі станцій київського метро. Близько місяця станція служила бомбосховищем для сотень людей. Зараз підземний перехід став однією із зон тиші, не місцем міського життя. Війна породжує складні форми пустищ та орнаменти вилучення – пам'ять про темряву, яка залишиться навіть під час нормалізації та повернення до життя.

Художниця **Леся Хоменко** вступає в діалог з Нікітою Каданом і представляє живопис, референсом до якого стала березнева фотографія художника, зроблена ним в Києві після обстрілу Лук'янівки. У роботі «*Манекени виходять з розбитих ракетами вітрин, щоб знищувати росіян*», **Леся Хоменко** розглядає тему дегуманізації - те як ми змінюємося, після постійного перегляду фотографій мертвих ворогів, і те, які ці відчуття є незрозумілими західному світові. Художниця навмисно обирає для зображення "мирні" предмети, які стають "ключами" через які людина, яка не переживала війну, може краще зрозуміти цей досвід.

Роботи із «*Львівського щоденника*» **Влади Ралко** - це відповідь на щоденні жахіття війни, виконані у "швидкій техніці" замальовок за допомогою акварелі та кулькової ручки. Це критичний погляд Влади Ралко на російську агресію та геноцид українського народу. Варто зазначити, що «*Львівського щоденника*» є продовженням іншої серії – «*Київський щоденник*», створеної під час Революції Гідності у 2013-2014 роках, що включила також роботи-реакції на анексію Криму росіянами й на початок бойових дій на Сході України.

Продовження критики поля взаємодії відтворюється в роботі «*Ви недостатньо підготували мене для цього бою*» (*You did not train me enough for this fight*) художника **Бріланта Мілазімі** з Косово. Сюжет спирається на поєднанні індивідуальної та колективної пам'яті, пропонуючи інтуїтивний аналіз сучасних умов боротьби та переговорів, балансування почуттів, надії та свободи, а також розбиття реальності. Твір Бріланта Мілазімі не є ні алегоричним, ні анекдотичним. Це є візуально потужною артикуляцією того, що пригноблене, де соціальна взаємодія легко затьмарюється глибшою напругою. Брілант перетворює своє сприйняття світу, який його оточує, в образи, які є гіркими, смішними, ніжними й дивними водночас. Керований механізмом несвідомого та натхненний уявами вигаданих всесвітів, він знаходить зловісні та поетичні вирази для підходу до суспільства, у якому він живе.

Робота «Частоти травми» (*Frequencies of Trauma*) болгарської мультидисциплінарної художниці **Кразиміри Бутцевої**, яка досліджує історію, пам'ять, травму та політичне насильство, пов'язане з болгарським комунізмом. Мисткиня бере на себе роль антрополога, соціолога та історика, кидаючи виклик демократизаційним якостям фотографії та цифрового зображення, демонструючи неспроможність об'єктивної репрезентації через фотографію та цифрове зображення. Саме демократичний характер розповсюдження зображень переміщує фотографічне зображення зі сфери естетики до сфери людської взаємодії, а отже, і політики. У роботі «Частоти травми» (*Frequencies of Trauma*) історія розповідається через предмети та зображення, і митець є активним учасником їх збирання, курування та збереження. У цій роботі Кразиміра Бутцева ставить під сумнів роль культурних і політичних інституцій та їхню активну недбалість у критичному розгляді проблемного минулого комуністичного режиму в поточний перехідний період. Таким чином, метафорично, представлені образи також є перехідними, неповними, збійними та спотвореними – існують у лімінальному просторі між конфліктом і вирішенням, між фрагментацією та повнотою. Завдяки демократичному характеру розповсюдження зображень, фотографічне зображення перейшло з естетичної сфери до сфери людської взаємодії та політики.

Другу частину експозиції відкриває мультимедійний проєкт «Задній двір» колективу **Відкрита Група**, де митці розглядають поняття, що містить в собі розуміння приватності та власності. Містить розуміння того, що ти захищений. Захищений стінами, законом приватної власності, законом. Поняття "дому" і місця, яке належить ніби виключно тобі, на відміну від всього оточуючого, що вже не є твоїм, не є таким особистим і вже не є таким і безпечним. Задній двір також означає щось те єдине, що залишається після того, як будинок був знищений, зник з лиця землі. Для глядачів ця робота – можливість умовно стати та подивитись на будинок, який був знищений через війну. А для учасників проєкту, які втратили свій дім, це ще одна спроба уявити та відтворити його в пам'яті.

У діалог з роботами Відкритої Групи вступає мінімалістичний, але промовистий живопис **Євгена Самборського**, під назвою «Ніколи знову... і знову» (*Never again... and again*), який було створено спеціально для виставки. З початку повномасштабного вторгнення художник у своїй творчості звертає увагу на те, як екрани наших смартфонів змішують приватні фото з картинками зруйнованої архітектури з інтернету, мемами про війну, тілами російських військових, знімками з екрана телефону текстів про допомогу тощо. Живопис "Never again... and again" відсилається

до світлина графіті невідомого авторства. Гасло "Never again" (Ніколи знову), що здебільшого асоціюється з Голокостом, систематичним вбивством євреїв, яке вчиняли нацисти. Протягом 80 років це поняття пронизувало дослідження геноциду та практику вшанування пам'яті, що значною мірою сприяло (на жаль, помилковому) переконанню, що накопичення знань із подальшим їх кодуванням у соціокультурних ритуалах запобіжить повторенню геноцидів. Після завершення Другої світової війни увесь цивілізований світ сказав "Never again" (Ніколи знову). У 2022 році гасло Never Again не спрацювало, і ми стаємо свідками геноциду українського народу. А 1 березня 2022 року, після того, як під час бою за Київ Меморіальний центр Голокосту «Бабин Яр» був уражений російськими ракетами та снарядами, президент України Володимир Зеленський заявив, що Never Again (Ніколи знову) означає не мовчати про агресію Росії, щоб історія не повторилася.

Завершує другу частину виставки робота «Полуничне поле» (*Strawberry Field*) боснійської художниці **Міли Паніч**, практика якої концентрується на дослідженні теми страху та його трансформації. У 2018 році під час чергового візиту до свого рідного міста Брчко в Боснії та Герцеговині художниця виявила, що одне з мінних полів поблизу рідного міста було нарешті очищено та повернуто власнику. Власник намагався створити бізнес, висадивши полуничне поле на раніше небезпечній землі, але ця затія провалилася через часті крадіжки полуниці місцевими селянами. Ця раптова зміна ставлення до поля, яке було небезпечною зоною протягом двох десятиліть, заінтригувала мисткиню. Вона відвідала це поле, зірвала полуниця і зробила з них варення. «Полуничне поле» (*Strawberry Field*) представляє простір можливостей, де демонструється зцілення як фізичного, так і соціального ландшафту. Ця трансформація також символізує зцілення колективної пам'яті та сприйняття новітньої історії території.

14.04.2023 - 21.05.2023

Відкриття: 14 квітня з 18:00 - 20:00

Voloshyn Gallery, Терещенківська 13, Київ